

24. listopad 2011

OD VÁLEČNÉ POHROMY K VRCHOLŮM BAROKNÍ KULTURY

OTÁZKY 1. KOLA

(zakroužkujte dle Vašeho názoru správnou odpověď)

autoři : prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.

- 1. otázka : V době pražské defenestrace roku 1618 byli místodržícími Království českého :**
- a) Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka, Jaroslav Bořita z Martinic, Filip Fabricius z Hohenfallu
 - b) Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka, Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkovic, Jaroslav Bořita z Martinic
 - c) František z Lichtenštejna, Jaroslav Bořita z Martinic, Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka
 - d) Jaroslav Bořita z Martinic, Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka, Vilém Kinský z Vchynic
- 2. otázka : Vůdčí představitel moravských stavů Karel starší ze Žerotína v roce 1618 nesouhlasil se zapojením Markrabství moravského do českého stavovského povstání. Z hlediska svého náboženského vyznání byl tento moravský šlechtic :**
- a) utrakvista
 - b) katolík
 - c) příslušník jednoty bratrské
 - d) luterán
- 3. otázka : Dne 31. července 1619 byla uzavřena významná dohoda mezi zástupci českých korunních zemí, která měnila státoprávní uspořádání zemí Koruny české ve svazek rovnoprávných zemí. Takto vzniklý nový státní útvár nazýváme :**
- a) parlamentní monarchie
 - b) ústavní ohrazení
 - c) korunní zřízení zemské
 - d) stavovská konfederace
- 4. otázka : V čele českého stavovského direktoria, které v květnu 1618 převzalo vládu v zemi po svržení královských místodržících, stál :**
- a) Jaroslav Smiřický ze Smiřic
 - b) Václav Vilém z Roupova
 - c) Václav Budovec z Budova
 - d) Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic

- 5. otázka :** **Jedním z vrcholných děl české barokní poezie je filozofická báseň Co Bůh? Člověk? Jejím autorem je :**
- a) Bedřich Bridel
 - b) Václav Adam Michna z Otradovic
 - c) Felix Kadlinský
 - d) Jan Josef Božan
- 6. otázka :** **Mikuláš Dačický z Heslova byl za svého života soudně stíhán za :**
- a) kacířství
 - b) zabití
 - c) politickou činnost po Bílé hoře
 - d) neřestný život
- 7. otázka :** **Autorem celosvětově dodržované ikonografie sv. Jana Nepomuckého, jejíž předlohou je světcova socha na Karlově mostě v Praze, je :**
- a) Matyáš Bernard Braun
 - b) Jan Brokof
 - c) František Pacák
 - d) Kryštof Dienzenhofer
- 8. otázka :** **Vývoj české hudební kultury výrazně ovlivnily barokní kancionály. Autorem nejrozsáhlejšího z nich je :**
- a) Jiří Třanovský
 - b) Adam Václav Michna z Otradovic
 - c) Matěj Václav Štajer (též Steyer, Štýr)
 - d) František Beckovský
- 9. otázka :** **Architektem mnohých významných barokních staveb spojených s jezuitským řádem, například kostel sv. Salvátora v areálu pražského Klementina, byl :**
- a) Carlo Lurago
 - b) Baptiste Mathey
 - c) Giovanni Domenico Orsi
 - d) Lucas Hildenbrandt
- 10. otázka :** **Významný pražský lékař a přírodovědec Marcus Marci z Kronlandu je považován za objevitele :**
- a) zákona odrazu a lomu světla
 - b) integrálního počtu
 - c) terestického okuláru poskytujícího vzpřímený obraz v dalekohledu
 - d) návrhu výpočtu výšky hor na Měsíci podle stínů, které vrhají
- 11. otázka :** **Císařský vojevůdce Albrecht Eusebius z Valdštejna získal v mládí vyšší vzdělání :**
- a) na biskupském gymnáziu v bavorském Pasově
 - b) na jezuitské koleji v pražském Klementinu
 - c) na protestantské akademii v Altdorfu
 - d) na piaristickém gymnáziu v Litomyšli

12. otázka : Český „zimní“ král Fridrich I. byl příslušníkem panovnického rodu :

- a) anglických Stuartovců
- b) bavorských Wittelsbachů
- c) pruských Hohenzollernů
- d) falckých Babenberků

13. otázka : Koncem roku 1623 byl v habsburské monarchii vyhlášen státní bankrot (tzv. mincovní kaláda), snižující platební sílu habsburské válečné inflační měny. Inflační peníze měly podobu ražených stříbrných mincí o nízké ryzosti. Nejvyšší inflační nominál ražený v českých zemích v letech 1621 - 1622 měl hodnotu 150 krejcarů. Tato částka činila v přepočtu na zlaté rýnské rakouské měny :

- a) 1½ zlatého rýnského
- b) 2½ zlatého rýnského
- c) 3¾ zlatého rýnského
- d) 7½ zlatého rýnského

14. otázka : V době třicetileté války přestaly být Horní a Dolní Lužice de facto součástí zemí Koruny české. Stalo se tak :

- a) roku 1625 vojenským obsazením těchto zemí saským kurfiřtem Janem Jiřím, následně potvrzeným mírovou smlouvou z roku 1631
- b) roku 1627 formálním prodejem těchto zemí saským Wettinům, který byl ve skutečnosti formou úhrady dluhu Ferdinanda II. za vojenskou pomoc kurfiřta Jana Jiřího ve válce s Fridrichem Falckým
- c) roku 1635 udělením těchto zemí jako dědičného léna Koruny české saskému kurfiřtovi, které navazovalo na předchozí zástavu obou Lužic saskému kurfiřtu na počátku války
- d) roku 1645 dočasnou zástavou saskému kurfiřtovi jako náhrada za vojenskou pomoc proti Švédsku; zástava pak byla v rámci mírových smluv roku 1648 potvrzena jako trvalá

15. otázka : Jedním z vrcholů zámecké barokní architektury v českých zemích je zámek v :

- a) Velkých Losinách
- b) Kačíně
- c) Opočně
- d) Jaroměřicích nad Rokytnou

16. otázka : Rekatolizace na Moravě je spojena především se jménem :

- a) kardinála Františka z Ditrichštejna
- b) kardinála Arnošta Vojtěcha Harracha
- c) kardinála Melchiora Khesla
- d) Stanislava II. Pavlovského z Pavlovic

17. otázka : Hrabě František Antonín Špork vedl celoživotní nesmiřitelný boj s :

- a) jezuity
- b) piaristy
- c) pražským arcibiskupem
- d) broumovským klášteřem

- 18. otázka** : V souvislosti se zvýrazněným náboženským cítěním 17. století se zvedla i vlna antisemitismu. Tato vlna bývá nazývána „úředním antisemitismem“. **Jejím projevem byl/a/o/** :
- a) nutnost přijmout příjmení znějící německy a mající zpravidla dvojí význam
 - b) povinnost půjčovat královskému dvoru finanční hotovost
 - c) přinucení žít v uzavřených čtvrtích měst
 - d) předpis omezující možnost sňatků Židů
- 19. otázka** : **První českou původní operou je dílo** :
- a) *L'Origine de Jaromeric* F. V. Míči
 - b) *Constanza e Fortezza* Johanna Josefa Fuxe
 - c) *Praha nascente da Libussa e Primislao* Antonia Denzia
 - d) *Bianca a Giuseppe* Jana Bedřicha Kittla
- 20. otázka** : **Dosud funkční barokní zámecké divadlo najdeme na zámku v** :
- a) Jaroměřicích nad Rokytnou
 - b) Litomyšli
 - c) Cítolibech
 - d) Libochovicích
- 21. otázka** : **Předním představitelem novoschoslatiky na pražské univerzitě v 17. století byl** :
- a) Jan Caramuel z Lobkovic
 - b) Marcus Marci z Kronlandu
 - c) Valerián Magni
 - d) Rodrigo de Arriaga
- 22. otázka** : **Mezi nejvýznamnější vojenská střetnutí třicetileté války patří bitva u Jankova, která se odehrála 6. března 1645 poblíž Tábora. Za vítěze této bitvy můžeme považovat** :
- a) císařského generála Octavia Piccolominiho
 - b) švédského polního maršála Lennarta Torstenssona
 - c) císařského generála Matyáše hraběte Gallase
 - d) saského polního maršála českého původu Jindřicha hraběte Šlika
- 23. otázka** : **V době smrti krále a císaře Karla VI. († 1740) bylo habsburské soustátí pod jeho vládou vedle zemí Koruny české, uherských zemí a dědičných zemí rakouských (navzájem sousedících a vytvářejících jeden propojený celek) tvořeno i dalšími významnými územími v Evropě. Karel VI. byl počátkem října 1740 mimo jiné vládcem** :
- a) Neapolska, habsburského Nizozemí a Bretaně
 - b) Sardinie, Savojska a Haliče
 - c) habsburského Nizozemí, Lombardie a Parmy
 - d) Španělska, Neapolska a Korsiky
- 24. otázka** : **Tzv. vestfálský mír z roku 1648 stanovoval jako východisko k obnovení církevních poměrů ve střední Evropě náboženskou situaci v roce** :
- a) 1621
 - b) 1624
 - c) 1627
 - d) 1629

25. otázka : V roce 1651 byl podle jednotlivých panství v Čechách sestaven první souhrnný přehled obyvatel, zaznamenávající jejich náboženskou příslušnost. V tomto tzv. seznamu obyvatel dle víry byla křesťanská **náboženská příslušnost označována jedním z termínů** :

- a) katolík věrný - katolík na víru převrácený - nekatolík - nekatolík zarputilý
- b) katolík - luterán - kalvín - jiné víry kacířské
- c) katolík římský - víry podobojí - víry augšpurské - víry helvítské
- d) katolík - nekatolík s nadějí na převrácení víry - nekatolík bez naděje na převrácení víry

26. otázka : V polovině 17. století sahala severní hranice Osmanské říše až k Dunaji na jihu dnešního Slovenska. Z území Turky obsazených Uher byly čas od času podnikány dílčí loupeživé výpady i organizovaná vojenská tažení až na území Slovenska a na Moravu. V důsledku více než rok trvající tzv. turecké války v době vlády Leopolda I. utrpěla Morava velké hospodářské škody tureckým vpádem, který měl za následek také zavlčení několika desítek tisíc Moravanů do otroctví. Tato válka byla ukončena mírovou smlouvou, uzavřenou po vítězství habsburských **vojsk roku** :

- a) 1658
- b) 1663
- c) 1676
- d) 1683

27. otázka : Jedním z průvodních znaků rekatolice po Bílé hoře bylo vytvoření **biskupství v** :

- a) Hradci Králové
- b) Plzni
- c) Českých Budějovicích
- d) Litomyšli

28. otázka : V době selského povstání r. 1680 se naděje vzbouřených sedláků upíraly k císaři, v jehož osobě viděli možnou ochranu proti vlastním vrchnostem. Tzv. robotní patent, vydaný císařem, sice zatížení poddaných nezlepšil (na některých panstvích přinesl dokonce zhoršení situace), ale znamenal podstatnou novinku v tom, že do budoucna vymezil nový právní vztah, v němž panovník centrálně reguloval vztahy mezi vrchností a poddanými bez ohledu na starší individuální privilegia. **Zmíněný robotní patent vydal Leopold I.** :

- a) 25.6.1680 při návštěvě jezuitské koleje v pražském Klementinu
- b) 26.6.1680 po přijetí selské delegace v Proškově mlýně v Týnci nad Labem
- c) 27.6.1680 po slavnostní bohoslužbě v chrámu sv. Ducha v Hradci Králové
- d) 28.6.1680 při pobytu na zámku v Pardubicích

- 29. otázka** : České lidové rčení „*nestojí to za zlámanou grešlí*“ (označující mizivou hodnotu) pochází z přelomu 17. a 18. století, kdy drobné grešle z nekvalitního stříbra, které se daly snadno zlomit, představovaly významnou součást domácího peněžního oběhu zvláště v prostředí chudších venkovských vrstev. Grešle (do češtiny přejato z něm. „Gröschel“, tedy „grošík“) **v tehdejší krejcarové měně platila** :
- $\frac{1}{3}$ krejcaru
 - $\frac{3}{8}$ krejcaru
 - $\frac{2}{3}$ krejcaru
 - $\frac{3}{4}$ krejcaru
- 30. otázka** : V roce 1700 bylo v pražské staroměstské tiskárně Jana Karla Jeřábka vydáno významné historické dílo, inspirované Kronikou českou Václava Hájka z Libočan z roku 1541. Autorem tohoto česky psaného díla, jehož první díl zachycoval dějiny do roku 1526, byl Jan František Beckovský, člen řádu křižovníků s červenou hvězdou. Kniha nesla dlouhý barokní **název začínající slovy** :
- Poselkyně starých příběhův českých
 - Kniha nová dějin národa českého
 - Kronika dávných dějův národa českého
 - Hájkova kronika česká vnově vypravená
- 31. otázka** : 19. dubna 1713 vydal císař Karel VI. tzv. pragmatickou sankci. Hlavním **obsahem tohoto zákona byl princip** :
- z peněžních trestů, udělovaných pozemkovými vrchnostmi vlastním poddaným, bude mít napříště užitek i panovnická pokladna (získá 20% z odvedené částky)
 - dědičné nástupnictví i v ženské linii panovnického rodu a nedělitelnost zemí monarchie
 - za každý lán polí, který zůstává neobděláván („leží ladem“), zaplatí pozemková vrchnost nejvyšším zemským berníkům každoročně pokutu dva zlaté rýnské
 - rustikální nemovitosti mohou napříště dědit i dcery zemřelých hospodářů, pokud prokáží znalost čtení a psaní
- 32. otázka** : Autorem spisu *Respublica Bojema*, informujícím souhrnně o dějinách českého státu, místopisu či obyvatelstvu, je :
- Pavel Skála ze Zhoře
 - Pavel Stránský ze Zápské Stránky
 - Bartoloměj Paprocký z Hlohol
 - Jan Amos Komenský
- 33. otázka** : **Brno se stalo faktickým hlavním městem Moravy** :
- za druhého stavovského povstání
 - v důsledku valašského povstání v první polovině 17. století
 - po úspěšné obraně města proti Švédům roku 1645
 - přenesením sídla královského tribunálu a zemských desek z Olomouce do Brna na počátku 40. let 17. století.

34. otázka : Karlo-Ferdinandova univerzita v Praze vznikla spojením Karolina a Klementina roku :

- a) 1622
- b) 1654
- c) 1740
- d) 1680

35. otázka : Přísná rekatolizační opatření se v Čechách nakonec netýkala území :

- a) Ašska
- b) Kladska
- c) Frýdlantska
- d) Vitorazska

36. otázka : První prováděnou inventarizací poddanského majetku v českých zemích byl/a/y :

- a) soupis poddaných podle víry
- b) lánové rejstříky
- c) berní rula
- d) tereziánský katastr

37. otázka : Vrcholným filozofickým dílem Jana Amose Komenského je spis :

- a) Opera didactica omnia
- b) Obecná porada o nápravě věcí lidských
- c) Labyrint světa a ráj srdce
- d) Orbis sensualium pictus

38. otázka : V roce 1708 byla na říšském sněmu, konaném v městě Řezno (Regensburg), schválena tzv. readmise. Znamenala :

- a) stanovení principu, podle kterého budou všechny písemné žádosti z českých zemí adresované říšským soudním institucím vráceny zpět k vyřízení domácím soudním instancím
- b) stanovení výše finanční úhrady, která má být vždy po skončení sněmu odeslána z rozpočtu říšského sněmu do vídeňské dvorské pokladny k zaplacení výloh spojených s pobytem účastníků z českých zemí na říšském sněmu
- c) přijetí krále českého do kolegia kurfiřtů, jehož členem nikdy dříve (od zřízení této stálé komory říšského sněmu koncem 15. století) český král nebyl
- d) přijetí návrhu císaře Josefa I. na zřízení stálého sídla říšského sněmu s trvalou administrativou v Řezně, aby se zjednodušilo do té doby složité doručování úředních písemností z jednotlivých částí habsburského soustátí říšským soudním institucím

39. otázka : Posledními českými králi z rodu Habsburků byli Josef I. (1705 - 1711) a Karel VI. (1711 - 1740). Jaký byl mezi nimi příbuzenský vztah?

- a) otec (Josef I.) a syn (Karel VI.)
- b) strýc (Josef I.) a synovec (Karel VI.)
- c) bratři starší (Josef I.) a mladší (Karel VI.)
- d) bratři mladší (Josef I.) a starší (Karel VI.)

40. otázka : Jeden z českých panovníků barokní doby byl krátký čas zároveň vládnoucím králem španělským. Byl to :

- a) V letech 1695-1697 Leopold I. († 1705), který ve Španělsku krátce vládl jménem nezletilého Karla II. Habsburského ze španělské větve habsburského rodu.
- b) V letech 1700-1705 Leopold I. († 1705), který po smrti Karla II., posledního Habsburka ze španělské větve rodu, zdědil vládu ve Španělsku, vojensky ji obhájil v rámci tzv. války o dědictví španělské. Formálně vládl ve Španělsku až do své smrti .
- c) V letech 1701-1705 Josef I. († 1711), který po smrti Karla II. (posledního Habsburka ze španělské větve rodu) na základě starší rodové smlouvy převzal vládu ve Španělsku, vojensky ji obhájil v rámci tzv. války o dědictví španělské a vládl zde až do doby, než sám po otcově smrti převzal vládu v podunajské monarchii (1705). Pak vládu ve Španělsku dle rodových smluv postoupil staršímu bratru Karlovi, který nastoupil na španělský trůn jako Karel III.
- d) V letech 1711-1714 Karel VI. († 1740), nazývaný ve Španělsku Karel III., který získal španělskou korunu díky habsburským úspěchům v rámci tzv. války o dědictví španělské, ale po následných vojenských neúspěších na vládu ve Španělsku roku 1714 rezignoval.

poznámka : správná odpověď = 1 bod (maximální počet bodů - 40)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 1. KOLA

- 1 b = Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka, Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkovic, Jaroslav Bořita z Martinic
- 2 c = příslušník jednoty bratrské
- 3 d = stavovská konfederace
- 4 b = Václav Vilém z Roupova
- 5 a = Bedřich Bridel
- 6 b = zabití
- 7 b = Jan Brokof
- 8 c = Matěj Václav Štajer (též Steyer, Štýr)
- 9 a = Carlo Lurago
- 10 a = zákona odrazu a lomu světla
- 11 c = na protestantské akademii v Altdorfu
- 12 b = bavorských Wittelsbachů
- 13 b = 2½ zlatého rýnského
- 14 c = roku 1635 udělením těchto zemí jako dědičného léna Koruny české saskému kurfiřtovi ...
- 15 d = Jaroměřicích nad Rokytnou
- 16 a = kardinála Františka z Ditrichštejna
- 17 a = jezuity
- 18 d = předpis omezující možnost sňatků Židů
- 19 a = *L'Origine de Jaromerzic* F. V. Míči
- 20 b = Litomyšli
- 21 d = Rodrigo de Arriaga
- 22 b = švédského polního maršála Lennarta Torstenssona
- 23 c = habsburského Nizozemí, Lombardie a Parmy
- 24 b = 1624
- 25 d = katolík - nekatolík s nadějí na převrácení víry - nekatolík bez naděje na převrácení víry
- 26 b = 1663
- 27 a = Hradci Králové
- 28 d = 28.6.1680 při pobytu na zámku v Pardubicích
- 29 d = ¾ krejcaru
- 30 a = Poselkyně starých příběhův českých
- 31 b = dědičné nástupnictví i v ženské linii panovnického rodu ...
- 32 b = Pavel Stránský ze Zápské Stránky
- 33 d = přenesením sídla královského tribunálu a zemských desek z Olomouce do Brna na počátku 40. let 17. století.
- 34 b = 1654
- 35 a = Ašska
- 36 c = berní rula
- 37 b = Obecná porada o nápravě věcí lidských
- 38 c = přijetí krále českého do kolegia kurfiřtů, jehož členem nikdy dříve český král nebyl ...
- 39 c = bratři starší (Josef I.) a mladší (Karel VI.)
- 40 d = V letech 1711-1714 Karel VI. († 1740), nazývaný ve Španělsku Karel III.), který získal španělskou korunu díky habsburským úspěchům v rámci tzv. války o dědictví španělské ...

OD VÁLEČNÉ POHROMY K VRCHOLŮM BAROKNÍ KULTURY

OTÁZKY 2. KOLA

(doplňte správnou odpověď)

autoři : prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.

1. otázka : Vojska povstaleckých stavů v červnu 1619 obléhala Vídeň.
Českému stavovskému vojsku při obléhání Vídně velel :

.....

2. otázka : Tažení vojska katolického uskupení proti povstaleckým českým stavům, které vyvrcholilo bitvou na Bílé hoře v listopadu 1620, se účastní i vojenský kontingent bavorského vévody Maxmiliána.
Tomuto vojsku velel :

.....

3. otázka : Významným náboženským i kulturním střediskem byl premonstrátský Strahovský klášter v Praze. V roce 1626 zde bylo pohřbeno tělo sv. Norberta. Jaký měl tento světec (1082 - 1134) vztah k tomuto řádu?

.....

4. otázka : Až do poloviny 20. století se v českých zemích uchovala řada rysů barokní krajiny. Patří mezi ně venkovské kostely, zámky se svými zahradami, kláštery či drobná sakrální architektura, umístované na pohledově exponovaných místech, aleje či meze polí a luk, členící krajinu pohledově i hospodářsky. Taková krajina se dnes označuje termínem :

.....

5. otázka : Bohuslav Balbín je nálezcem rukopisu obsahujícího text jedné z nejvýznamnějších legend o životě a umučení sv. Václava.
Tato legenda se jmenuje :

.....

6. otázka : Ke konci 17. století si začali šlechtici usedlí v Čechách stavět své rezidence i ve Vídni. Přispěla k tomu jedna významná bitva :

.....

7. otázka : V průběhu dvacátých let 17. století odměnil Ferdinand II. některé své vojevůdce povýšením pozemkového majetku v Čechách, který po roce 1620 získali, na nová teritoriální knížectví. Tak vzniklo vévodství frýdlantské a vévodství krumlovské. Uveďte jména mužů, kteří jako první získali titul „vévoda frýdlantský“ a „vévoda krumlovský“. Ke každému jménu uveďte i název města, které bylo hlavním sídlem a správním centrem příslušného vévodství.

nové teritoriální knížectví	první titulární vévoda	sídelní město a správní centrum
vévodství frýdlantské		
vévodství krumlovské		

pozn. k předchozí otázce :

2 body = správně jména obou vévodů i obou měst

1 bod = správně jedna dvojice (jméno + město)

0 bodů = jiná kombinace, byť částečně správná
(např. správně obě jména, ale žádné město apod.)

8. otázka : V době třicetileté války proběhla v českých zemích řada poddanských povstání, reagujících vedle samotných válečných útrap i na zvýšené sociální, ekonomické a náboženské represe ze strany pozemkových vrchností. Některá z těchto povstání byla dobře organizována a dosáhla i dílčích vojenských úspěchů, ale všechna byla nakonec i s pomocí vojska mocensky potlačena. Vůdčí osobností velkého povstání na Kouřimsku a Čáslavsku, vrcholícím v průběhu léta roku 1627, byl nekatolický kněz, následně popravený 11. září 1627 v Čáslavi. Jmenoval se :

.....

9. otázka : V roce 1654 byl vypracován pro Království české k daňovým účelům přehledný soupis poddanských usedlostí na jednotlivých panstvích, evidující vedle jmen hospodářů i výměru rustikálních pozemků a další údaje. Tento pramen se nazývá :

.....

10. otázka : Jeden z příslušníků habsburského rodu byl v průběhu 17. století zemským sněmem přijat za dědičného českého krále, ale ve skutečnosti v Čechách nikdy nevládl, neboť zemřel dřív než jeho panující otec. Proto obvykle není uváděn v souhrnných přehledech českých králů. Uveďte křestní jméno (a příslušné pořadové číslo v následnosti panovníků téhož křestního jména) tohoto českého krále.

.....

11. otázka : Při obléhání Vídně tureckou armádou roku 1683 se jako jeden z významných vojenských velitelů proslavil tehdy dvaasedmdesátiletý český šlechtic, který byl vnukem jednoho z předních představitelů českého stavovského povstání, popravených na Staroměstském náměstí roku 1621. Jmenoval se :

.....
(pro uznání správné odpovědi stačí příjmení a predikát)

12. otázka : 28. listopadu 1695 se v Plzni konala poprava vůdčí osobnosti jednoho z řady českých povstání poddaných proti pozemkové vrchnosti, opírajících se o znění středověkých privilegií. Uvedte celé jméno popraveného a jméno západočeského šlechtice, proti kterému bylo povstání namířeno :

..... +

pozn. k předchozí otázce :

2 body = správně obě jména (u šlechtice stačí jen jedna z variant příjmení)

1 bod = správně jedno jméno (je-li uvedeno jen jedno)

0 bodů = žádné správné jméno nebo jedno správné v kombinaci s nesprávným

13. otázka : Podpora, jakou pruský král Fridrich Vilém I. projevoval protestantským náboženským emigrantům z českých zemí, se stala morální posilou a svým způsobem i podnětem pro selské hnutí odporu, nazývané podle východočeského panství Opočno „opočenská rebelie“. Ve kterém roce probíhaly hlavní události tohoto hnutí odporu?

.....

14. otázka : U dvora Karla VI. zastával významné postavení František Ferdinand Kinský, potomek českého rodu Vchynských z Vchynic. Na počest císaře nazval hrabě Kinský jménem „Karlova koruna“ významnou barokní zámeckou novostavbu, na jejímž vzniku se podíleli italský architekt Giovanni Santini Aichel a pražský stavitel František Maxmilián Kaňka. U kterého města se zámek Karlova koruna nachází?

.....

15. otázka : Jan Santini-Aichl je představitelem zvláštního architektonického stylu - barokní gotiky. Vedle dostaveb původně gotických klášterů je autorem i jedné zcela nové stavby, v níž se spojení gotiky s barokními stavebními prvky a ideovou náplní českého baroka v nový styl projevuje nejvýrazněji. O kterou církevní stavbu se jedná?

.....

16. otázka : Tzv. kurucké války zasáhly na konci 17. století i východní Moravu. Vůdcem hornouherských povstalců byl ambiciózní a schopný šlechtic :

.....

17. otázka : Politickou i kulturní prezentací Albrecha z Valdštejna mělo být vedle jeho pražského paláce i východočeské město :

.....

18. otázka : Slavná rozprava Bohuslava Balbína Obrana jazyka českého... dostala tento svůj nepůvodní název za poněkud jiné kulturní situace, než za něhož byla psána. Její původní název zněl (uvést česky):

.....

19. otázka : Výraznou kapitolou barokní kultury byly i misie českých řeholníků do zámoří. V poslední době se do obecnějšího povědomí dostal jezuita Samuel Fritz. To proto, že objevil prameny jedné velké řeky. Které?

.....

20. otázka : Myšlenkový svět české pobělohorské emigrace dlouho výrazně ovlivňovaly představy o konci světa. Jak se nazývá věrouka, která se zabývá posledními věcmi člověka a světa ?

.....

poznámka : správná odpověď = **2 body** (maximální počet bodů - **40**)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 2. KOLA

1. otázka = Jindřich Matyáš z Thurnu
2. otázka = Jan Tilly
3. otázka = byl jeho zakladatelem
4. otázka = komponovaná barokní krajina
5. otázka = Život a umučení svatého Václava a jeho báby svaté Ludmily (Kristiánova či Křišťanova)
6. otázka = porážka Turků před Vídní 1683
7. otázka = Albrecht z Valdštejna + Jičín
Jan Oldřich z Eggenberga + Český Krumlov
8. otázka = Matouš Ulický
9. otázka = berní rula
10. otázka = Ferdinand IV.
11. otázka = Kašpar Zdeněk Kaplíř ze Sulevic
12. otázka = Jan Sladký řečený Kozina
Volf Maxmilián Lammingier řečený Lomikar
13. otázka = v roce 1732
14. otázka = Chlumec nad Cidlinou
15. otázka = poutní chrám sv. Jana Nepomuckého
na Zelené hoře u Žďáru n. Sázavou (= Zelená hora)
16. otázka = Imrich Thököly (= Tekely)
17. otázka = Jičín
18. otázka = Rozprava krátká, ale pravdivá o šťastném kdysi,
nyní pak žalostném stavu Českého království
(odpověď musí obsahovat správný začátek
„Rozprava krátká ... a sousloví „o žalostném stavu
(Království českého, Čech, Českého království etc.)“
19. otázka = Amazonka
20. otázka = eschatologie, eschatologické myšlení

OD VÁLEČNÉ POHROMY K VRCHOLŮM BAROKNÍ KULTURY

OTÁZKY 3. KOLA

autor : Mgr. Miroslav Stulák

"A"

(dopíšte v textu chybějící údaj)

1. věta : V roce 1655 byl císařem jmenován první biskup, agilní organizátor a milovník umění Maxmilián Rudolf Schleinitz. Další pobělohorské biskupství vzniklo ve východních Čechách v Hradci Králové. Roku 1660 byl ustaven do čela úřadu

královéhradeckého biskupa benediktin Matouš Ferdinand
(literatura : kol., Velké dějiny zemí Koruny české VIII., str. 292, nakl. Paseka 2008)

2. věta : Původně gotický hrad Ronovců nedlouho před Bílou horou renesančně přestavěli tehdejší vlastníci Redernové. Od nich panství získal Albrecht z Valdštejna . Nijak se však

..... nevěnoval . Naopak dal odtud odvézt materiál k výstavě své rezidence

v Jako odměna za zásluhy se po zavraždění Valdštejna ocitl zkonfiskovaný

zámek v rukou rodiny prohabsburského generála Matyáše
(literatura : Petr Hora-Hořejš, Toulky českou minulostí IV., str. 27, Baronet 1995)

3. věta : V ranních hodinách 21. června 1621 se na pražském Staroměstském náměstí konala strašlivá exekuce, nepostrádající monumentalitu a barvitost barokního představení.

Kat zde popravil (počet) stavovských předáků, ... pány, ... rytířů,

..... měšťanů, z nichž sřal mečem, ... oběsil. Mezi usmrčenými nechyběli ani Václav

....., jeden z iniciátorů vydání Rudolfova majestátu, a hudebník i cestovatel

.....
(literatura : Petr Čornej, Dějiny českých zemí, str. 79, Fragment 1999)

"B"

(podle údajů poznejte osobnost)

..... byl synem radního písaře. Studoval nejprve na gymnáziu v pražském Svatováclavském semináři. Do jezuitského řádu vstoupil v osmnácti letech roku 1637. Společně se svým spolužákem Bohuslavem Balbínem vystudoval teologii a filosofii. Vysvěcen na kněze byl roku 1650 a poté působil jako profesor rétoriky a poetiky na Karlově Univerzitě. Protože měl značné finanční prostředky, založil roku 1656 v Klementinu tiskárnu, kterou vedl jako správce. V té době také napsal většinu svých významných děl. V roce 1660 se však začal věnovat misijní činnosti na Boleslavsku, Čáslavsku, Hradecku a Chrudimsku, kde obracel lidi na katolickou víru. Zemřel roku 1680, když pomáhal ošetřovat nemocné morem v Kutné Hoře. Jeho celoživotní tvorbu tvoří asi třicet děl. Hojně překládal a psal legendy, písně, básně i filosofická, meditativní a náboženská didaktická díla. Většina z nich vyšla ve své době anonymně, jen výjimečně byla podepsána monogramem F.B.S.I.

..... sochař a řezbář tyrolského původu, se narodil 24. února roku 1684 v Sautens u Innsbrucku. Tradičnímu sochařství se vyučil v Salzburgu a za svého pobytu v Itálii se seznámil s barokní tvorbou Gianlorenza Berniniho a renesančním uměním Michelangela Buonarrotiho. Díky svým širokým znalostem a dovednostem se brzy stal jedním z nejznámějších sochařů ve střední Evropě. Kolem roku 1710 se natrvalo usadil v Praze, kde si brzy našel přátele, zákazníky i českou manželku. Už jeho první socha Vidění sv. Luitgardy pro Karlův most mu získala obdiv Pražanů i velké množství nových zakázek. Braun si tedy v Praze založil svou dílnu, ve které pracovala celá řada učedníků a tovaryšů. Úzce spolupracoval s architektem F. M. Kaňkou, pro kterého dodával téměř všechny svoje sochy. S Kaňkou se podílel na výzdobě kostela sv. Klementa v Klementinu (1714 – 1721), Černínského paláce na Hradčanech a po roce 1712 špitálu v Kuksu, pro který vytvořil na objednávku hraběte Františka Antonína Šporka alegorické sochy, představující vrcholnou tvorbu českého baroka. Dále pak zhotovil náhrobek hraběte Leopolda Šlika ve svatovítské katedrále a pomník císaře Karla IV. v Hlavenci. Po roce 1729 předal svou dílnu svému synovi Antonínu. Zemřel 15. února 1738 v Praze, příčinou jeho úmrtí byla tuberkulóza.

..... jako panovník habsburské monarchie byl typickým představitelem absolutismu. Vydal první robotní patent pro Čechy, kterým definoval vztah mezi poddanými a vrchnostmi. Z ekonomického hlediska nebyla jeho vláda nijak zvlášť úspěšná, neboť vojenské výdaje značně přetěžovaly rozpočty jeho zemí. Celkově se habsburská monarchie za jeho vlády potýkala s množstvím vnějších i vnitřních problémů. Neustálé války s Francií a Tureckem jej nutily udržovat obrovskou armádu, která roku 1683 spolu se spojenci porazila osmanské Turky v druhé bitvě u Vídně (1683) a pak je po sérii dalších drtivých vítězství vytlačila na Balkán. Jedním z vnitřních problémů monarchie byla nestabilní situace v Uhrách, zejména v jejich západní a severní části, které nebyly obsazeny Turky. Tamější šlechta několikrát během jeho vlády povstala a spojení nácházela v sedmihradských knížatech a nezřídka také v Turcích. Nebyl rozeným vojevůdcem a nikdy nevedl vojska osobně, přesto velkou část svého života věnoval vedení válek. První z nich byla se Švédskem, jehož král Karel X. našel spojence v sedmihradském knížeti Jiřím II. Rákóczim, odbojném vazalovi uherské koruny.

..... patří k nejvýznamnějším českým malířům vrcholného baroka. Jako vnuk stavitele a syn sochaře měl ideální předpoklady pro úspěšnou uměleckou kariéru. Kromě krajin, bitevních obrazů a portrétů vytvářel mimořádné fresky (dotvářel jimi zejména architekturu kostelů Kiliána Ignáce Dienzenhofera). Mezi jeho nejznámější fresky patří mohutná Gigantomachie nad schodištěm Černínského paláce a freska Posledního soudu v kopuli kostela sv. Františka z Assisi na Křížovnickém náměstí v Praze. Byl ovlivněn tvorbou Michala Václava Halbaxe, Petra Brandla a Jana Kryštofa Lišky. Jeho raná tvorba se vyznačuje tajemným šerosvitem, později se jeho tvorba projasnila a získala na monumentálnosti. Závěrečná fáze jeho díla už předznamenává nastupující rokoko. Jeho fresky ovlivnily celou následující generaci českých freskařů (Ignác Raab, Jan Petr Molitor, Jan Lukáš Kracker, Josef Kramolín aj.). Jeho díla lze nalézt v Praze, Oseku, Duchcově, Dobré Vodě nebo Vratislavi. Je pohřben v kostele sv. Jiljí na Starém Městě v Praze

..... vystudoval bratrskou školu v Ivančicích, později studoval na evangelických školách ve Štrasburku a Basileji. Byl vychován v českobratrské víře, v dospělosti se stal ochráncem a světskou hlavou jednoty bratrské na Moravě. V letech 1578 - 1587 studoval (právo, teologii a jazyky) a cestoval po Evropě, v této době získal mnoho kontaktů na přední evropské politiky. Ovládal latinu, italštinu, francouzštinu a němčinu. V roce 1583 převzal po smrti svého otce panství Brandýs nad Orlicí a Rosice. Později zdědil po strýci panství Přerov a roku 1616 po smrti svého bratra Jana Diviše panství Náměšť nad Oslavou. Z panství vybudoval rozsáhlé dominium na západní i východní Moravě. Stal se i podporovatelem Jana Ámose Komenského, kterého pověřil sepsáním rodinné genealogie a v letech 1611-13 financoval jeho studia v německých zemích. Po bitvě na Bílé hoře (1620) mu bylo jako jednomu z mála nekatolíků nabídnuto, že smí zůstat na svém panství. Po vydání Obnoveného zřízení zemského si ponechal ve svém držení jen panství Brandýs nad Orlicí a Přerov. V této době se snažil (především finančně) pomáhat obětem rekatolizace Moravy a Čech. Snažil se také podporovat jednotu bratrskou ve snaze zajistit jí exil v Uhersku a zejména Polsku. Roku 1629 dobrovolně odešel do exilu, na Moravu a do Čech však dále jezdil. Od roku 1633 žil v Přerově, kde i zemřel, pohřben byl nejprve v Brandýse nad Orlicí ve zdejším bratrském sboru, později byly ostatky přeneseny do rodinné krypty umístěné v kostele v Bludově.

"C"

(seřadte postupně osobnosti - podle data úmrtí)

Bohuslav Balbín, Jan Blažej Santini-Aichel, Matyáš Bernard Braun, Kristián Ilov, Jan Sladký Kozina

rok	1634	=
rok	1688	=
rok	1695	=
rok	1723	=
rok	1738	=

"D"

(spojte jednotlivé pojmy, aby spolu jednoznačně logicky souvisely)

1) Jan Amos Komenský	A) freska Zápas gigantů (Černínský palác v Praze)
2) Kryštof Lautner	B) Klanění tří králů
3) Filip Fabricius	C) jezuitský misionář
4) Kašpar Zdeněk Kaplíř ze Sulevic	D) mincovní „kaláda“ roku 1623
5) Petr Brandl	E) opera O původu Jaroměřic
6) František Václav Míča	F) chrám sv. Mikuláše na Malé Straně
7) Václav Vavřinec Reiner	G) inkviziční protičarodějnické procesy
8) Kilián Ignác Diezenhofer	H) II. pražská defenestrace
9) Antonín Koniáš	CH) jednota bratrská
10) Jan de Vitte	I) obrana obležené Vídně r. 1683

1	+	_____
2	+	_____
3	+	_____
4	+	_____
5	+	_____
6	+	_____
7	+	_____
8	+	_____
9	+	_____
10	+	_____

"E"

(vysvětlete pojmy)

šosovní daň :

poklasný :

špýchar :

sanytr :

fendrych :

"H"

(k dobovým dílům napište jméno a příjmení autora)

1) „Mars Moravicus“

autor :

2) „Klíč kacířské bludy k rozeznání otvírající“

autor :

3) latinský název „Janua linguarum reserata“

autor :

4) „O státě českém“

autor :

5) „Co Bůh? Člověk?“

autor :

poznámka : správná odpověď = 1 bod (maximální počet bodů - 59)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 3. KOLA

"A"

(dopíšte v textu chybějící údaj)

1. věta : **litoměřický + Sobek**
2. věta : **Frýdlantu + Jičíně + Gallase.**
3. věta : **Jan Mydlář + 27 stavovských předáků + 3 pány + 7 rytířů + 17 měšťanů
+ 24 sřal mečem + 3 oběsil + Budovec z Budova + Kryštof Harant.**

"B"

(podle údajů poznejte osobnost)

- 1) **Bedřich Bridel**
- 2) **Matyáš Bernard Braun**
- 3) **Leopold I.**
- 4) **Václav Vavřinec Reiner**
- 5) **Karel st. ze Žerotína**

"C"

(seřadte postupně osobnosti - podle data úmrtí)

rok 1634	=	Kristián Ilov
rok 1688	=	Bohuslav Balbín
rok 1695	=	Jan Sladký Kozina
rok 1723	=	Jan Blažej Santini-Aichel
rok 1738	=	Matyáš Bernard Braun

"D"

(spojte jednotlivé pojmy, aby spolu jednoznačně logicky souvisely)

1 + CH	Jan Amos Komenský	jednota bratrská
2 + G	Kryštof Lautner	inkviziční protičarodějnické procesy
3 + H	Filip Fabricius	II. pražská defenestrace
4 + I	Kašpar Zdeněk Kaplíř ze Sulevic	obrana obležené Vídně r. 1683
5 + B	Petr Brandl	Klanění tří králů
6 + E	František Václav Míča	opera O původu Jaroměřic
7 + A	Václav Vavřinec Reiner	freska Zápas gigantů (Černínský palác v Praze)
8 + F	Kilián Ignác Diezenhofer	chrám sv. Mikuláše na Malé Straně
9 + C	Antonín Koniáš	jezuitský misionář
10 + D	Jan de Vitte	mincovní „kaláda“ roku 1623

"E"

(vysvětlete pojmy)

- šosovní daň = **daň z domu, kterou platili měšťané**
poklasný = **dozorce na statku, dozoroval svážení obilí a návazné práce i prodej**
špýchar = **budova sloužící jako sklad, zpravidla pro obilí (sýpka)**
sanytr = **dusičnan draselný, používal se při výrobě střelného prachu,**
(„ledek draselný“, „dusičnan draselný“, „draselná sůl kyseliny dusičné“)
fendrych = **vojenská hodnost (= praporčík)**

"F"

(pojmenujte památky)

- obrázek č. 1 = **zámek Karlova Koruna**
obrázek č. 2 = **zámek Valtice**
obrázek č. 3 = **zámek Plumlov**
obrázek č. 4 = **Clam - Gallasův palác**
obrázek č. 5 = **Černínský palác**
obrázek č. 6 = **zámek Humprecht**

"G"

(pojmenujte znaky měst)

- obrázek č. 1 = **Český Krumlov**
obrázek č. 2 = **Olomouc**
obrázek č. 3 = **Opava**
obrázek č. 4 = **Pišeň**
obrázek č. 5 = **Jihlava**
obrázek č. 6 = **České Budějovice**
obrázek č. 7 = **Brno**
obrázek č. 8 = **Děčín**
obrázek č. 9 = **Jičín**

"H"

(k dobovým dílům napište jméno a příjmení autora)

- 1) „Mars Moravicus“ autor : **Tomáš Pešina z Čechorodu**
2) „Klíč kacířské bludy k rozeznání otvírající“ autor : **Antonín Koniáš**
3) latinský název „Janua linguarum reserata“ autor : **Jan Amos Komenský**
4) „O státě českém“ autor : **Pavel Stránský**
ze Zapské Stránky u Čelákovic
5) „Co Bůh? Člověk?“ autor : **Bedřich Bridel**

OD VÁLEČNÉ POHROMY K VRCHOLŮM BAROKNÍ KULTURY

OTÁZKY 4. KOLA

(odpovězte na otázku)

autoři : prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.

1) Určete, ze kterého díla (autor + název) je následující úryvek :

Mezi astronomy. Tehdy vede mne Všudybud po schodech na jakés pavlače, kdež hromady uzřím lidí žebříky dělajících a k obloze přistavujících; pak lezoucích vzhůru a lapajících hvězdy a roztahujících přes ně šňůry, pravidla, závaží, kružidla, a cesty běhů jejich měřících. O čemž někteří, usadíc se, regule psali, kdy, kde a jak se které scházeti neb rozcházetí mají, vyměřující. I podivil jsem se opovázlivosti lidské, že až do nebe se vzpínati a hvězdám regule dávati smějí. A zachutnav sobě to tak slavné umění, živě jsem se ho sám také chápati počal. Ale poobírav se s tím, čistě jsem spatřil, že hvězdy jinak, než jim tito houdlí, tancovaly. Což i oni sami znamenavše, na anomalitatem coeli naříkali, vždy jinak a jinak v řád je sobě uvéstí se pokoušejíce, až i místa jim měníce, některé na zem dolů strhující, Zemi pak vzhůru mezi ně sázejíce; sumou tak i jinak hypotheses vymýšleli, an dokonale nic se trefovati nechtělo.

autor : dílo :

2) Určete, ze kterého díla (autor + název) je následující úryvek :

V každé lidské společnosti lze zřejmě pozorovati jisté jakési známky, podle nichž se poznává, že jeden muž vyniká nad druhého, že jeden je druhému roven nebo neroven. Někdo předčí druhého zdatností, jiný leskem své urozenosti, jiný rozsahem majetku, jiný výsostností místa, na něž je postaven. Podle takových asi prvků se ustálily také na veřejnosti a v uspořádání států všeho druhu jisté stupně cti a důstojnosti a rozličné podmínky, podle nichž je souhrn lidu pod vládou nejvyššího řádu rozlišen v jisté stavy a takřka třídy a oddělen od nejnižšího zástupu obecného lidu. Tak i v Čechách učinila již dávno prozíravá starobylost mezi obyvatelstvem jisté stupně; kdežto hrubý lid se musil snížiti k poddanským službám, vybrala lid lepší povahy k vytvoření jádra státního a jej nazvala, právě tak jako v ostatních státech, stavy zemskými. Přála si pak, aby tyto její stavy byly také navzájem rozlišeny: aby totiž jedni zaujímali své důstojenství v chrámech, druzí na radnicích; oni aby spravovali záležitosti náboženské, tito však záležitosti, jak se říká, tohoto světa, a aby se ani oni nevměšovali do věcí světských, ani tito do duchovních. A jako podstatou samou, tak i názvem lišili se jednotliví tak řečení řádové a stavové.

autor : dílo :

3) Určete, ze kterého díla (autor + název) je následující úryvek :

"... Zejména ty, dcerko milá, Jednoto polská, kterouž mi pán Bůh uprostřed dnů života mého, když jsem v síle byla, pro ten cíl (jakž nyní vidím) zploditi dal, aby ty, odrostouc, chovačkou byla ostatních dítek mých. Dobřes učinila, žes je, z vlasti vypuzené, do klína svého přijala a pěstovala; odplatiž tobě to Pán a nedopouštěj na tebe opuštění a osiření.... Ale s vámi, ó vy moji nyní, tak z polského, jako i českého a moravského národu, na to přišlo, že ani sebe, ani kněží svých, ani lidu v řádu držeti neumíte, ba ani těch mladých svých. S nimi abyste sami práce neměli, posílali jste je (a ještě) do škol cizích, aby je vám vypulérovali. A ti, co než divočinu a v obyčejích cizost, v krojích potvorství, v mozku mudrlantství a jiné vše jinak.... dělají, až všecko z původu svého vypáchlo a k sobě podoby málo co má. ... Na tebe, národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti také nemohu při svém již dokonalém s tebou se loučení. Nýbrž k tobě se nejpředněji obračejíc, tebe pokladů svých, které mi svěřil Pán, nápadníkem a dědicem nejpřednějším činím, příkladem některých bohatých měšťanů římských i králů jejich pomezských, kteříž umírajíce, dědicem věcí svých obec římskou... kšafy svými nařizovali. Věřímť i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na hlavy nás uvedeného, vlada věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český..."

autor :

dílo :

4) Určete, ze kterého díla (autor + název) je následující úryvek :

".... V jaké nebezpečí vrhá se panovník, v jaké vlast, když všecko, jakoby v nové vlasti, na rub se převrací, když se národ nutí k novému jazyku, k novým zákonům a k novému zřízení? Takové poměry horší jsou než každé bezvládní..... Ó, pravím, ty velký reformátore státu! Dům a staré království jsi rozkotal, nového nepostavil. Běda tobě! Jak jednou pykati budeš vlasti, jak králům, jejichž dědictví, jež záleží v zámožnosti poddaných (dle zdání všech rozumnějších politiků), tak hanebně jsi zmrhal! Šlechtu jsi potlačil, z měst královských nadělals městečka, z městeček vsi, ze vsí rozedrané chatrče, v nichž bydlí lidé polonazí, otrhaní, hladem téměř umoření, všech věcí potřebných zbavení. Ó ty pravý otče vlasti! Žádný statkář by nedal tak nakládati se svým dvorem, jako ty nakládáš s Královstvím českým, kdysi hojně kvějším, jehož všecky ozdoby, záštity, důchody jsou dány v plen - neboť nemohu jinak nazývati násilného vydírání - a denně před očima mizejí, když vídeňský dvůr, navnaděn sladkostí českých peněz, denně jícnem nenasytným volá: "Přinášej! Přinášej!" Smím se domnívati, že se vyznáš v umění vladařském, když neznáš ani první čárky řádné správy a politické schopnosti?..."

autor :

dílo :

5) Určete, ze kterého díla (autor + název) je následující úryvek :

"... Pokudž by ale proti tomuto našemu nejmilostivějšímu vyměření poddací obce a lid sedlský s svými stížnostmi podle předeepsaného řádu, totižto předně při své vrchnosti, potom při našem královským úřadu krajským, pak při našem královským guberniu, se ohlásiti a tam dopomožení vyžádati zanedbali, nýbrž zupříma aneb s překročením jednoho neb druhého pomocného místa nás zaneprázdnňovati se opovážili: Tehdy chceme proti takovým s neprominutelnou příkladnou pokutou pokračovati. Dálejc pak, poněvadž nedorozumění mezi vrchnostmi a jich městma, městečkami a poddanými na mnohých místech za příčinou privilegií a nadání, též také jich vejkladu, svůj začátek vzalo; pročez my, respektujíc Království našeho dědičného českého předešle, v létech 1680 a 1717, prošlé patenty, tak a na tento způsob vysvětlené míti chtíti ráčíme: Aby na žádná nadání poddaných obcí a sedlákův v teď praveném Království našem dědičném českém, kterýchž by před časy minulého pozdvižení byli nabyli neb užívali, pozor učiněn, nýbrž taková nadání zcela zdvižena a v nic obrácena byla..."

autor : **dílo :**

poznámka : správná odpověď = **3 body** (maximální počet bodů - 15)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 4. KOLA

- 1. úryvek** : **Jan Amos Komenský, Labyrint světa a ráj srdce**
přednes : Dominik Hašek - olympijský vítěz v ledním hokeji
- 2. úryvek** : **Pavel Stránský, O státě českém**
přednes : Karel Gott - zpěvák
- 3. úryvek** : **Jan Amos Komenský, Kšaft umírající matky jednoty bratrské**
přednes : prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc. - rektor Univerzity Karlovy
- 4. úryvek** : **Bohuslav Balbín, Obrana jazyka slovanského, zvláště pak českého**
(resp. Rozprava krátká, leč pravdivá či Balbínova obrana)
přednes : Mons. ThLic. Dominik Duka - arcibiskup pražský a primas český
- 5. úryvek** : **Karel VI., Robotní patent (rok 1738)**
přednes : prof. MUDr. Josef. Koutecký, DrSc. - zakladatel dětské onkologie